

PÁLYAMŰ

Az Országos Bírósági Hivatal Elnökének **250.E/2024. (VI. 19.) OBHE**
határozatával a Debreceni Törvényszék Polgári-Munkaügyi Kollégiuma
kollégiumvezetői állásának pályázati kiírására

Debrecen, 2024. augusztus 14.

Dr. Csikiné dr. Mátyás Krisztina
bíró
Debreceni Törvényszék

I. RÉSZ

A kollégiumvezető feladatainak meghatározása

A kollégiumvezető tevékenységét alapvetően jogszabályok, illetve igazgatási szabályozók határozzák meg, adják meg ezen tevékenység kereteit, ezek között a legmagasabb szintű az Alaptörvény, mely XXVIII. cikkének (1) bekezdése rögzíti, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 26. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a kollégiumvezető köteles a bíróság ítélezését folyamatosan figyelemmel kísérni, valamint a 124. §-a szerint szervezi a kollégium munkáját, évente beszámol a kollégiumnak a pályázathoz csatolt pályaműben szereplő, az adott időszakra vonatkozó tervek megvalósulásáról és a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról, eredményéről, illetve ellátja a jogszabály, az OBH Elnökének szabályzata vagy az OBH Elnökének határozata, továbbá a bíróság működési és szervezeti szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat. A Bszi. 155. §-a külön rögzíti, hogy a kollégium véleményt nyilvánít a járásbírósági állásra benyújtott pályázat kivételével a bírói álláspályázatokról, részt vesz a bíró szakmai tevékenységének értékelésében, véleményezi az ügyelosztási rendet, véleményt nyilvánít a 131. § c) pontjában meghatározott vezetői álláspályázatokról és kezdeményezheti a bírósági vezető bírósági vezetői vizsgálatának elrendelését vagy felmentését, végül ellátja a törvény által meghatározott egyéb feladatokat is.

A jogszabályban rögzített felhatalmazás alapján az Országos Bírósági Hivatal Elnökének 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítása (a továbbiakban: ISZ) pedig még ennél is részletesebben meghatározza a kollégiumvezető feladatait, részben a 28. § (1) és (2) bekezdésében.

A Debreceni Törvényszék szervezeti és működési szabályzatában foglalt előírásoknak megfelelően kell továbbá a kollégiumvezetőnek működnie és a törvényszék elnöke által megfogalmazott, közép és hosszú távú terveknek is meg kell felelnie ezen tevékenység ellátása során, ezen célok pedig különösen

- az ítékezés időszerűsége és megalapozottsága;
- az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás;
- a tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás;
- a bírósági integritás; a bírósághoz való hozzáférés; a képzés tekintetében fogalmazódnak meg.

Tekintettel arra, hogy a Debreceni Törvényszék elnöke a fenti körben a Debreceni Törvényszék céljait meghatározta, a kollégiumvezetőnek feladata az is, hogy ezen – a törvényszék elnöke által meghatározott - célok az igazgatási, szakmai segítségével meg is megvalósuljanak.

Tekintettel arra, hogy jelenleg én töltöm be a Debreceni Törvényszék PM Kollégiumvezetői tisztségét, a pályaműben vissza fogok utalni az elmúlt hat év tapasztalataira, az általam kezdeményezett, vagy meghozott vezetői intézkedésekre, és azok adott esetben már bekövetkező hatásaira is, a pályaművet azonban az elmúlt három év statisztikai adatainak rövid ismertetésével kezdem.

II. RÉSZ

A Debreceni Törvényszék és az annak területén működő járásbíróságok ügyforgalmi adatainak bemutatása, elemzése

Időszak	Polgári I. fok							
	Előző időszakról folyamatban maradt		Érkezés		Befejezés		Időszak végén folyamatban maradt	
	P	Pk	P	Pk	P	Pk	P	Pk
2021	94	18	230	337	225	353	99	2
2022	99	2	212	516	231	459	80	59
2023	80	59	172	849	150	797	102	111
2024. I. félév	102	111	81	340	85	347	98	104

Időszak	Munkaügy I. fok							
	Előző időszakról folyamatban maradt		Érkezés		Befejezés		Időszak végén folyamatban maradt	
	M	Mpk	M	Mpk	M	Mpk	M	Mpk
2021	97	2	240	38	201	40	136	0
2022	136	0	191	56	257	54	70	2
2023	70	2	212	45	193	47	89	0
2024. I. félév	89	0	138	14	134	12	93	2

Időszak	Polgári II. fok							
	Előző időszakról folyamatban maradt		Érkezés		Befejezés		Időszak végén folyamatban maradt	
	Pf	Pkf,Pkk, Pkif	Pf	Pkf,Pkk, Pkif	Pf	Pkf,Pkk, Pkif	Pf	Pkf,Pkk, Pkif
2021	66	61	305	690	292	718	79	33
2022	79	33	250	549	261	556	68	26
2023	68	26	221	687	225	664	64	49
2024. I. félév	64	49	118	342	127	357	55	34

A járásbíróságok ügyforgalmi adatai

A polgári peres ügyek alakulása a járásbíróságokon

Év	Előző évről folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2021.	2127	5108	5312	1923
2022.	1923	5084	4946	2061
2023.	2061	5254	5380	1935

I. Mennyiségi mutatók

A) Az érkezett ügyek számának alakulása a Debreceni Törvényszéken 2021-től 2024. június 30. közötti időszakban

Az érkezett peres ügyek száma a Debreceni Törvényszéken

A fenti statisztikai adatokból jól látható, hogy a törvényszék elsőfokra érkező ügyek száma 2021. évhez képest 2023. évre csökkenő tendenciát mutat, ez azonban részben azzal is magyarázható, hogy a Debreceni Törvényszéken működő Gazdasági Kollégiummal a 2022.El.II.B.6. számon iktatott, a kollégiumvezetők kezdeményezésére a tanácselnökök bevonásával létrejött megállapodás szerint a korábban a Polgári és Munkaügyi (a továbbiakban: PM) Kollégiumhoz tartozó ügyek egy része a Gazdasági Kollégiumhoz került.

A teljesség igénye nélkül például a Debreceni Törvényszék Elnöke a PM és Gazdasági Kollégiumvezető 2022.El.II.F.26. számon iktatott közös kérelmére az egyesületek, alapítványok bejegyzésével foglalkozó Civil Irodát áthelyezte a Gazdasági Kollégiumhoz. Az intézkedés észszerű indoka az volt, hogy várhatóan rövidesen hatályba lép az egységes jogi személy nyilvántartásáról szóló 2021. évi XCII. törvény, mely egységes eljárásrendet fog megkövetelni mind a gazdasági társaságok, mind az egyesületek és alapítványok bejegyzésére irányuló eljárásokban. Nem volt indoka tehát annak, hogy a cégbíróság a Gazdasági, míg a Civil Iroda a PM Kollégium keretein belül működjön. Az átszervezés pedig azzal a következménnyel is járt, hogy az egyesületek, alapítványok megszüntetése iránt indított peres ügyek is ezt követően a Gazdasági Kollégiumhoz tartoznak.

Önmagában tehát az ügyérkezés csökkenése nem jelenti, hogy a törvényszékre kevesebb ügy érkezett, csak azoknak kisebb hányada tartozik a PM kollégiumhoz.

A peren kívüli ügyérkezés drasztikus emelkedése ugyanakkor a vagyoni elégtétel tárgyú ügyek miatt következett be, ezek az ügyek jelenleg a PM Kollégiumhoz tartoznak.

A munkaügyi jogvitákról általánosságban elmondható, hogy az érkezés bizonyos értelemben hektikus, előfordul, hogy bizonyos pereket nagy számban indítanak meg egy adott időszakban (például az un. pedagógus perek, MÁV-os ügyek), majd az érkezés ezt követően átmenetileg csökken. Ez mutatkozik az ügyérkezésben is, a 2022. évben 50 darab üggyel érkezett kevesebb, de 2023-ban már az ügyérkezés csökkenése a 2021. évi adathoz képest csupán 30 darab. Ha a 2024. évi érkezés a második félévben az első félévhez hasonló mértékű lesz, akkor 2024. évben fog mutatkozni a legmagasabb számú érkezés ebben az időszakban.

A törvényszék másodfokának érkezési mutatói szintén tükrözik a két kollégium közötti megállapodás hatását. A Gazdasági Kollégium vezetőjével törekedtünk arra, hogy lehetőség szerint elsősorban az ügyek tárgya szerint osszuk el a másodfokú ügyeket, ne pedig a peres felek személye legyen a meghatározó, így például a vállalkozási szerzőségekből eredő jogviták a peres felek személyére tekintet nélkül a Gazdasági, míg az un. devizaperek a PM kollégiumhoz tartoznak.

A peren kívüli ügyek száma másodfokon 2022-ben átmenetileg csökkent, ennek oka lehet szintén a kollégiumok közötti megállapodás, de látható, hogy már 2023-ra visszaállt a 2021. évi szintre, és várhatóan 2024. évben is el fogja érni azt.

Az érkezett peres ügyek száma a járásbíróságokon

Az ügyérkezés a járásbíróságokon jelentős mértékben nem változott 2021. óta, nagyjából 5.100-5.200 ügy iktatására került sor. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény hatályba lépését követő bizonytalanság már a múlté, ugyanakkor kijelenthető, hogy az érkező ügyek összetétele változott, a családjogi tárgyú ügyek aránya nőtt, ahogyan egyre több végrehajtási per érkezik, bizonyos pertípusokban induló perek száma drasztikusan csökken.

B) A befejezett ügyek számának alakulása a Debreceni Törvényszéken
2021-től 2024. június 30. közötti időszakban

A befejezett ügyek száma a Debreceni Törvényszéken

A törvényszéki elsőfokú peres és peren kívüli ügyekről egyaránt elmondható, hogy a törvényszék az érkeezett ügyeket folyamatosan befejezi, tehát az érkezők és befejezések száma nagyjából azonos, 2022. és 2023. évben a peren kívüli érkezőkhez azonban már hozzátartozik a vagyoni elégtétel tárgyú ügytípus, ezek befejezése azonban időigényes, így a befejezések száma vélhetően ezért alacsonyabb az érkezők számánál.

Az elsőfokú peres ügyek tekintetében ki kell emelni, hogy 2023. évben megmutatkozik a peres ügyszakban eszközölt átszervezés eredménye is a befejezések számnak átmeneti csökkenésével, 2022. november hónaptól ugyanis egy kolléga sikeres pályázatának és áthelyezésének eredménye, hogy az elsőfokú ügyeket ezt követően részben ő viszi, a korábban elsőfokon ítélező kolléga pedig teljes mértékben a másodfokú feladatra tudott koncentrálni, mely átszervezésre azért is szükség volt, mert az adott tanácsból kolléga nyugdíjba vonulása várható 2025. évben. Látható, hogy 2024. évre a befejezések száma eléri az érkezők számát, tehát a korábban ismertetett folyamat csupán átmeneti volt. A törvényszék másodfokú ítélezése a befejezések számát tekintve kiegyensúlyozott, az minden évben eléri az érkezők számát.

A befejezett peres ügyek a járásbíróságokon

A járásbíróságok tekintetében az is kijelenthető, hogy a befejezések száma jellemzően eléri az érkezők számát, két évben meg is haladta azt, a kiegyensúlyozott munkavégzést ekként a statisztika is megfelelően tükrözi. Olyan tendenciák, amelyek aggodalomra adnának okot, nem mutatkoznak.

C) Folyamatban ügyek számának alakulása Debreceni Törvényszéken
2021-től 2024. június 30. közötti időszakban

A folyamatban lévő ügyek száma a Debreceni Törvényszéken

Mind a törvényszék első-, mind másodfokáról elmondható, hogy a folyamatban lévő ügyek száma az adott években nem mutat drasztikus változásokat, a peres ügyek 2022. évben bekövetkezett érkezés csökkenése látható a folyamatban lévő ügyek számának csökkenésében, ahogyan a munkaügyi jogviták tekintetében is igaz ez a megállapítás.

A folyamatban lévő peres ügyek száma a járásbíróságokon

A folyamatban lévő ügyek számának alakulása nagyjából évi 1.920-1.930 darab éves szinten, csupán a 2022. év mutatott jelentősebb emelkedést ebben az adatban, ebben az évben 2.061 darab ügy volt folyamatban év végén. Ennek oka azonban a személyi állomány változásában keresendő, több kolléga is nyugdíjba vonult, illetve felmentési idejét kezdte tölteni, ezért az átszignálások, az egy főre eső ügyteher növekedése okozott átmeneti emelkedést ebben a mutatóban, ugyanakkor a kollégák lelkiismeretes munkavégzésének köszönhetően (több tárgyalási nap kitűzése, illetve a tárgyalási napok jobb kihasználása) 2023-ban már ismét visszatértünk a 2021. éves szinthez.

D) A folyamatban maradt peres ügyek pertartam szerinti megoszlása a
Debreceni Törvényszéken

A beszámolási időszakban folyamatban maradt peres ügyek polgári I. fok								
IDŐSZAK	A perek száma							
	Összesen	az eljárás időtartama						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
2021	99	29	15	22	18	9	3	3
%	100,00%	29,29%	15,15%	22,22%	18,18%	9,09%	3,03%	3,03%
2022	80	19	11	15	15	11	5	4
%	100,00%	23,75%	13,75%	18,75%	18,75%	13,75%	6,25%	5,00%
2023	102	29	14	27	17	3	11	1
%	100,00%	28,43%	13,73%	26,47%	16,67%	2,94%	10,78%	0,98%
2024. I. félév	98	21	13	22	30	6	5	1
%	100,00%	21,43%	13,27%	22,45%	30,61%	6,12%	5,10%	1,02%

A beszámolási időszakban folyamatban maradt peres ügyek munkaügy I. fok								
IDŐSZAK	A perek száma							
	Összesen	az eljárás időtartama						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
2021	136	31	15	75	13	2	0	0
%	100,00%	22,79%	11,03%	55,15%	9,56%	1,47%	0,00%	0,00%
2022	70	31	18	11	8	1	1	0
%	100,00%	44,29%	25,71%	15,71%	11,43%	1,43%	1,43%	0,00%
2023	89	17	15	37	19	1	0	0
%	100,00%	19,10%	16,85%	41,57%	21,35%	1,12%	0,00%	0,00%
2024. I. félév	93	29	26	17	17	4	0	0
%	100,00%	31,18%	27,96%	18,28%	18,28%	4,30%	0,00%	0,00%

A beszámolási időszakban folyamatban maradt peres ügyek polgári II. fok								
IDŐSZAK	A perek száma							
	Összesen	az eljárás időtartama						
		0-3 hó	3-6 hó	6-12 hó	1-2 év	2-3 év	3-5 év	5 év felett
2021	79	54	18	7	0	0	0	0
%	100,00%	68,35%	22,78%	8,86%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2022	68	47	16	4	1	0	0	0
%	100,00%	69,12%	23,53%	5,88%	1,47%	0,00%	0,00%	0,00%
2023	64	39	18	7	0	0	0	0
%	100,00%	60,94%	28,13%	10,94%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2024. I. félév	55	38	15	2	0	0	0	0
%	100,00%	69,09%	27,27%	3,64%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Minden törvényszék, így a Debreceni Törvényszék is törekszik az eljárások minél gyorsabb, ugyanakkor megalapozott döntéssel történő befejezésére. Látható, hogy törvényszék másodfokon csupán 2022. évben volt 1 darab ügy éven túl folyamatban, egyébként ilyen eset nem fordult elő. Az érintett ügyben egyebekben a másodfokú eljárásban került sor szünetelésre, majd az eljárás folytatására, ez eredményezte a másodfokú eljárás elhúzódását.

A törvényszék elsőfokon indult ügyekben a két éven túli ügyek száma 11 és 20 között mozgott, ebben is cél a minél alacsonyabb szám elérése. 2023. év végére ez 15 darab volt, ezek közül jelenleg egyetlen ügy van folyamatban öt éven túl, mely tárgya élettársi közös vagyon megosztása és elhúzódásának oka részben a per többszöri szünetelése, a tárgyalásnak a felek közös kérelmére történő elhalasztása.

A kollégiumvezetői beszámolókból is kitértem arra, hogy a 2022. évben eszközölt, az új kolléga érkezésével lehetővé vált átszervezéstől várom, hogy a hosszabb pertartamú ügyek száma csökkenjen, amely csökkenés be is következett.

Munkaügyi jogviták közül jelenleg 4 darab ügy van két éven túl folyamatban, ugyanakkor ezekről is elmondható, hogy hasonló tárgyúak, és a felek kéri folyamatosan az eljárások szünetelését, így a hosszabb pertartam nem a bíróság érdekkörében felmerülő okból fakad.

E) A vagyoni elégtétel tárgyú ügytípus a Debreceni Törvényszéken

Időszak	VAGYONI ELÉGTÉTEL IRÁNTI ÜGYEK			
	Előző időszakról folyamatban maradt	Érkezés	Befejezés	Időszak végén folyamatban maradt
2022	0	40	29	11
2023	11	111	87	35
2024.01.01. - 2024.07.31.	35	90	86	39

A polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (Pevtv.) 2022. január 1-jén lépett hatályba, ennek 10. §-a értelmében a Debreceni Törvényszék kizárólagosan illetékes a Fővárosi, a Szegedi és a Pécsi Ítéltábla illetékességi területén található törvényszékekkel szembeni igényérvényesítés esetén.

Röviden összegezve az elmúlt két és fél év tapasztalatait, elmondható, hogy egy teljesen új jogszabály alkalmazása volt a törvényszék feladata, amely kapcsán a kérelmek elbírálására illetékességgel rendelkező Pécsi és a Debreceni Ítéltábla iránymutatásainak megfelelően a törvényszék kialakította a kérelmek elbírálásának gyakorlatát, ugyanakkor mind a mai napig merülnek fel új kérdések, amelyek kapcsán szakmai egyeztetéseket kell folytatni, törekedni kell az egységes joggyakorlat kialakítására és megőrzésére. Ennek érdekében több kollégiumi ülés megtartására került sor, akár ítéltáblai, akár törvényszéki szinten, a másodfokú határozatok tartalmát pedig folyamatosan figyelemmel kísérem, a jelentősebb, vagy elvi tartalmú határozatokat a kollégák részére – rövid időközönként frissített – összegző táblázatban is megküldöm.

Látva a statisztikát, kijelenthető, hogy a felek ismerik a jogszabályt és élnek is azzal a lehetőséggel, hogy vagyoni elégtétel megfizetésére tartsanak igényt, így az ügyérkezés mennyisége évről évre – az eddigi mutatók alapján a duplájára - emelkedik.

II. Minőségi mutatók

DEBRECENI TÖRVÉNYSZÉK POLGÁRI-MUNKAÜGYI KOLLÉGIUM												
MEGALAPOZOTTSÁGI ADATOK												
Járásbíróság és törvényszék másodfok viszonylata												
POLGÁRI ÜGYSZAK	Járásbírószágon befejezett peres ügyek száma	Törvényszék másodfokra érkezett peres ügyek száma	Fellebbezés i viszonyszám	Törvényszék másodfokon befejezett peres ügyek száma	Helyben		Megváltoztat		Hatályon		Egyéb	
					db	%	db	%	db	%	db	%
2021	5 312	305	0,057	292	157	53,8%	73	25,0%	24	8,2%	38	13,0%
2022	4 946	250	0,051	261	140	53,6%	70	26,8%	9	3,4%	42	16,1%
2023	5 380	221	0,041	225	108	48,0%	72	32,0%	14	6,2%	31	13,8%
2024. I. félév	2 879	81	0,028	126	63	50,0%	40	31,7%	4	3,2%	19	15,1%
Törvényszék és ítéltábla viszonylata												
POLGÁRI ÜGYSZAK	Törvényszéken befejezett peres ügyek száma	Ítéltáblára érkezett peres ügyek száma	Fellebbezés i viszonyszám	Ítéltáblán befejezett peres ügyek száma	Helyben		Megváltoztat		Hatályon		Egyéb	
					db	%	db	%	db	%	db	%
2021	225	25	0,111	22	9	40,9%	9	40,9%	2	9,1%	2	9,1%
2022	231	29	0,126	33	23	69,7%	5	15,2%	2	6,1%	3	9,1%
2023	150	20	0,133	22	15	68,2%	6	27,3%	1	4,5%	0	0,0%
2024. I. félév	85	10	0,118	8	6	75,0%	2	25,0%	0	0,0%	0	0,0%
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	Törvényszéken befejezett peres ügyek száma	Ítéltáblára érkezett peres ügyek száma	Fellebbezés i viszonyszám	Ítéltáblán befejezett peres ügyek száma	Helyben		Megváltoztat		Hatályon		Egyéb	
					db	%	db	%	db	%	db	%
2021	201	26	0,129	22	12	54,5%	6	27,3%	0	0,0%	4	18,2%
2022	257	20	0,078	21	16	76,2%	0	0,0%	1	4,8%	4	19,0%
2023	193	12	0,062	15	13	86,7%	2	13,3%	0	0,0%	0	0,0%
2024. I. félév	134	26	0,194	9	7	77,8%	2	22,2%	0	0,0%	0	0,0%

A) Az ítélezés megalapozottsága a Debreceni Törvényszék elsőfokon

A statisztikai adatokból kitűnik, hogy a törvényszéki elsőfokú ügyek tekintetében 68,2 % a polgári peres ügyek helybenhagyási aránya, míg munkaügyi ügyszakban 86,7%, a hatályon kívül helyezések száma pedig elenyésző, polgári peres ügyszakban évente 1-2 darab, míg munkaügyben csak 2022. évben volt 1 darab. Kijelenthető, hogy a törvényszék döntései megalapozottak.

B) Az ítélezés megalapozottsága a járásbíróságokon

A járásbíróságokon a helybenhagyás aránya jellemzően 48-53,8 %, a megváltoztatás aránya 25-32%, a hatályon kívül helyezéseké 3,4-8,2 % között mozog. Természetesen cél, hogy a hatályon kívül helyezések aránya minél kisebb legyen, így a törvényszék törekszik arra, hogy képzésekkel, az új ismeretanyag átadásával segítse a kollégák munkáját, akik között szerencsére akad kezdő bíró is, de még a 2021. évről is elmondható, hogy a járásbíróságok ítélezése alapvetően megalapozott.

III. RÉSZ

A kollégium működésével kapcsolatos hosszútávú tervek

A) Az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága

Úgy gondolom, hogy a korábbiakban ismertetett statisztikai adatok alapján kijelenthető, hogy a Debreceni Törvényszéken elsősorban az ismertetett mutatók megtartása, illetve bizonyos tekintetben azok javítása lehet a kollégiumvezető célja.

Miután jelenleg én töltöm be a Debreceni Törvényszék PM kollégiumvezetői tisztségét, immáron hat év kollégiumvezetői tapasztalatot szereztem, az eltelt hat év alatt pedig megtanultam, hogy egy dolog biztos, az pedig a változás. A kollégiumvezetőnek ezért alkalmasnak kell lennie arra, hogy időben megismerje a várható változás érdemét annak igazgatási vagy szakmai jellegétől függetlenül, felmérje, hogy a változás igényel-e, és ha igen, milyen típusú intézkedést, utóbbit pedig el tudja fogadtatni a kollégáival.

Az elmúlt hat évben több szakmai és igazgatási kihívásnak is meg kellett felelni, amely kihívások a kollégiumvezető aktív közreműködését igényelték.

A teljesség igénye nélkül ilyen volt például az ún. COVID időszak alatti munkavégzés megszervezése, amely nem csak új kihívásokat, hanem egyúttal megoldásokat is eredményezett. Úgy gondolom, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény integráns részét képező ún. egyszerűsített telekommunikációs eszközzel való tárgyalás lehetősége mindenképpen előre viszi az eljárások minél rövidebb idő alatt történő befejezését, ezért is bízom abban, hogy az ezen eljárás lefolytatásához szükséges eszközök minél hamarabb a törvényszékek, így a Debreceni Törvényszék rendelkezésére fognak állni.

Azt, hogy a szakmai-igazgatási vezetőknek folyamatosan igazodnia kell a változásokhoz, az is alátámasztja, hogy az elmúlt 6 évben sor került hatásköri feladatok átadására, például a törvényszéki végrehajtási ügyek Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz kerültek, ezeknek az előkészítése és a lebonyolítása is a kollégiumvezető feladatai közé tartozott, ahogyan az érintett ügyek egy részének utógondozása is a felügyeletem alatt zajlik jelenleg is.

Ugyanakkor a folyamat fordítva is lezajlott, mert vettünk át hatáskört például a gyámhivaltól, ekörben a kapcsolattartás végrehajtása ügycsoport átvétele igényelte mind a gyámhivatal való szorosabb együttműködést, mind pedig az oktatási, képzési tevékenységet is, hiszen az új hatáskör, az új feladat új jogszabályok alkalmazását is szükségessé tette.

A hatásköri változások sora pedig még nem teljes, hiszen a Debreceni Törvényszék hatásköre lett 2022. január 1-jétől a vagyoni elégtétel tárgyú ügyek intézése is, amely a Debreceni és a Pécsi Ítéltáblával eredményezett szorosabb együttműködést, és igényelte a kollégiumvezetői szakmai és igazgatási felügyeletét. Ezekkel az ügyekkel kapcsolatban a statisztikai adatokat már ismertettem, mindenképpen szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy a Debreceni Törvényszék PM Kollégiumának a munkaterhét ezeknek az ügyeknek az intézése jelentősen, folyamatosan és exponenciálisan növeli, ezért elképzelhető, hogy igazgatási intézkedést fog igényelni a jövőben ezeknek az ügyeknek az arányosabb elosztása.

Szintén a változások közé volt sorolható, hogy 2020. április 1-jével a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságok megszűntek, a munkaügyi szakág a Polgári Kollégium részévé vált. Úgy gondolom, hogy az érkező 4 munkajogász integrálása a PM Kollégiumba megtörtént, a munkaügyi csoportvezető ebben segítségemre volt és van, reményeim szerint pedig a jövőben is számíthatok rá.

Egyebekben a további változások olyannyira aktuálisak, hogy csak a Debreceni Törvényszék PM Kollégiumából három bíró nyugdíjazása várható jövőre, az elmúlt 6 évben innen 1 kolléga ment nyugdíjba, ugyanakkor kinevezésre kerültek járásbírószági szinten kezdő bíró kollegák és egy kolléga az alkalmatlansági eljárás végét nem megvárva lemondott bírói tisztségéről. Nyilván minden személyi változás magával hoz az igazgatási vezető részéről új döntéseket, új intézkedéseket is, ezeket el kell fogadtatni a kollegákkal. Tapasztalataim szerint, amennyiben ezek mögött látják az okokat, illetve ismerik a döntéshez vezető érveket, úgy azokat el is fogadják, ellentétben egy oktrojált döntéssel, amelyet mindenképpen igyekszem mellőzni a jövőben is.

Fontosnak tartom a vezetői kommunikáció hangnemét és stílusát, a nyugodt munkahelyi légkört, azt, hogy lehetőség szerint minden igényt, szakirányt, kapacitást figyelembevéve szülessenek meg az intézkedések, ugyanakkor kétségtelen tény, hogy ez sokszor megoldhatatlan, de törekedni lehet és kell is rá.

Kinevezésem óta a Debreceni Törvényszék PM Kollégiumvezetőként igyekeztem a társszervekkel való megfelelő kommunikációra és a kiegyensúlyozott munkakapcsolat kialakítására. Ebben a körben sor került közös kollégiumi ülés megtartására a közjegyzőkkel, több alkalommal és témában – mint például a kapcsolattartás végrehajtása és a gondnoksági perek gyakorlata - a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatallal, az önálló bírósági végrehajtókkal, az elmeorvos szakértőkkel is. Úgy gondolom, hogy bármilyen felmerülő probléma gördülékeny megoldásában szerepe van annak, ha a törvényszék a kollegiális kapcsolat kialakítására törekszik.

Ilyen kollegiális kapcsolat alakult ki a Debreceni Ítéltábla Polgári és Munkaügyi Kollégiumvezetőivel, valamint a Debreceni Ítéltábla illetékességi területén működő törvényszékek kollégiumvezetőivel, a közvetlen kapcsolatra tekintettel pedig bármilyen szakmai-igazgatási kérdésben biztosított a gyors és szakszerű kommunikáció.

Ahogy az a korábbi fejezetben már kifejtettem, mindenképpen szükségesnek tartom, hogy lehetőség szerint valamilyen specializáció törvényszéki szinten

megvalósuljon, ezért is áll fel a törvényszék úgy, hogy családjogi, dologi jogi és vegyes kötetmi tanács működik, illetve igyekszem az elsőfokú kollegák tekintetében is a specializációt szignáláskor figyelembe venni, ugyanakkor biztosítani azt is, hogy a munkateher arányos legyen és a helyettesíthetőség is biztosítva maradjon.

Ebben a körben térek ki arra, hogy a Debreceni Törvényszéken működő Gazdasági Kollégium vezetőjével kiegyensúlyozott szakmai és emberi kapcsolat kialakítására, annak megtartására törekszem, és akinek közreműködésével 2022. évben több, közös, racionális döntés meghozatalára, illetve azok végrehajtására is sor került. A korábban már körülírt kollégiumok közötti ügyelosztás egyebekben nem csupán azt szolgálja, hogy lehetőség szerint az adott ügyben elmélyült, szakirányú ismeretekkel rendelkező tanácsok járjanak el, így az ügyek elbírálása észszerű időn belül biztosított, de hozzájárult az arányosabb munkateher elosztáshoz is.

Aktív szerepet vállalom a bíróvizsgálatok lefolytatásában, részt veszek az ebben a témában szervezett képzéseken. Itt szeretném kiemelni azt, hogy a kollégiumvezetőnek nagy felelőssége van abban, hogy a vizsgálatok objektív képet adjanak a Debreceni Törvényszéken szolgálatot teljesítő bírásról, így elengedhetetlen, hogy amennyiben szükséges és indokolt, adott esetben azt a véleményt is felvállalja, hogy a vizsgált bírósák szakmailag alkalmatlan. Nem öröm a számomra, hogy ilyen irányú tapasztalatot is szereztem.

Nem csupán a várható magas számú személyi változásra tekintettel, de alapvetően is mindenképpen szükségesnek tartom az utánpótlás nevelést. Úgy gondolom, hogy a Debreceni Törvényszék bírósági titkárainak munkája magas színvonalú, a saját hatáskörben intézett ügyekben szerzett tapasztalatokat fogják tudni kamatoztatni, így a kiírásra kerülő álláshelyekre felkészült kollégák fognak tudni pályázni. A kezdő bírósák instruktori feladataiból magam is kiveszem a részem, emellett annak, aki igényli, mentori segítséget is biztosít a törvényszék.

Mindenképpen szükségesnek tartom a hosszabb pertartamú ügyek számának minimalizálását, ezzel kapcsolatban kiemelem, hogy nemcsak a mentor és instruktor program működik a Debreceni Törvényszéken, hanem jellemzően elérhető vagyok közvetlenül, akár telefonon, akár e-mailben. A csoportvezetők e-mailben azonnal jelzik az esetlegesen felmerülő problémákat, ezeket a kérdéseket tanácselnöki értekezlet, vagy a kérdéssel érintett tanácsok elé viszem, akikkel - tekintettel a jó szakmai együttműködésre is - rövid idő alatt találunk mindig megoldást a felmerülő problémára, ezeket visszajelzem a járásbírók részére. Természetesen a kollégiumi üléseket is megtartja a törvényszék, amelyeken elsősorban a kollégák széles körét érintő kérdésekkel foglalkozunk, vagy az országos értekezleten elhangzottak becsatornázására kerül sor.

A tanácselnöki feljegyzések ismertetése évente egy alkalommal, személyesen történik meg, a tanácselnökök fellebbezett ügyeket felterjesztő bírósák figyelmét hívják fel az esetleges mulasztásokra, az ezekről készült összesítőt általános jelleggel, név nélkül mindenképpen megküldöm a kollégák részére a feltárt hiányosságok orvoslása végett.

Nem csupán a Debreceni Törvényszék, de minden törvényszék előtt új feladatok állnak a jövőben is, ilyen a digitális állampolgárságról szóló törvény és végrehajtási rendeleteinek az alkalmazása, az erre való felkészülés.

Az ügyszak előtt álló új szakmai kihívás a 2021. évi C. törvény hatályba lépése miatt is várható, nagy valószínűséggel 2025. januárjára fel kell készülnie a törvényszéknek arra, hogy minden olyan határozatot, amely ingatlant érint és eddig az ingatlanügyi hatóság jegyzett be az ingatlan-nyilvántartásba, a jogszabály hatályba lépését követően a törvényszéknek kell intéznie akkor, ha a változás bírósági határozaton alapul. Ez a változás egyébként nem csupán a polgári és munkaügyi ügyszakot érinti, hanem a gazdasági, büntető és közigazgatási ügyszakot is. Elképzelésem szerint az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéseket egy, a törvényszéken működő, jogi végzettséggel rendelkező igazságügyi alkalmazotti csoport intézné, annak érdekében, hogy szakmai felügyeletük is meg legyen oldva, illetve azért is, mert álláspontom szerint ez a feladat jogi szempontból laikusnak tekinthető leíróra nem telepíthető.

Mindenképpen szükségesnek tartom a törvényszék elnökével való szoros együttműködést részben a szakmai, részben az igazgatási feladatok ellátása terén, reményeim szerint a 2024. július elsejével kinevezett elnökkel a kapcsolatomban kiegyensúlyozott és gyümölcsöző lesz.

B) Az ítélkezés személyi feltételeinek biztosítása, az emberi erőforrások

A PM Kollégium jelenleg 16 fő bíróval működik, ezek közül egy törvényszéki elnökhelyettes, egy kollégiumvezető, egy csoportvezető és öt tanácselnök. A szervezeti egységhez tartozik még a Polgári és Munkaügyi Iroda 4 fővel, valamint a leírói iroda 7 fővel. A törvényszék PM Kollégiuma intéz polgári első- és másodfokú peres és nemperes ügyeket, valamint elsőfokú peres és nemperes munkaügyi jogvitákat. A törvényszék munkaterhét ezek mellett jelentősen növeli a vagyoni elégtétel tárgyú jogviták intézése, a tanácselnökök az egyébként rájuk háruló nagyobb munkateher miatt nem kapnak ilyen tárgyú ügyeket.

A törvényszék 1.Pf. tanácsának referádája a személyállapoti perek, így a családjogi tárgyú jogviták, a gondnoksági perek, valamint ezek mellett a kapcsolattartás végrehajtása iránti nemperes eljárások. A tanácsból 2025. évben két kolléga – egy tanácselnök és az előadó bíró – nyugdíjba vonulása várható.

A 3.Pf. tanács vegyes kötelemi peres ügyeket intéz másodfokon, valamint nemperes másodfokon a járásbíróság bírósági titkárai által intézett, jellemzően végrehajtási ügyeket, illetve a közjegyzők által felterjesztett nemperes ügyeket. Ebből a tanácsból egy kolléga 2025-ben nyugdíjba fog menni.

Az 5.Pf. tanács másodfokon jellemzően dologi tárgyú jogvitákat bírál el, illetve a nemperes ügyek közül a hagyatéki tárgyú ügyekben jár el.

A munkaügyi csoport vezetője a perképviselési feladatokat is ellátja.

Kizárólag elsőfokú ügyeket négy bíró kap, egyikük jellemzően dologi jogi tárgyú polgári peres ügyeket, a másik tanács jellemzően vegyes kötelemi peres ügyeket (személyiségi jogsértés, kártérítés, sérelemdíj), a harmadik tanács a házastársi vagyonszövetségi ügyeket, a negyedik pedig munkaügyi jogvitákat intéz, emellett mind a négyen kapnak vagyoni elégtétel iránti kérelmeket.

A bírói referádák a fentiek szerint állnak össze, így tudom figyelembe venni azt, hogy melyik bíró milyen területre szakosodott, mert úgy gondolom, ez a tanácselnökök esetében elengedhetetlenül szükséges, míg törvényszék elsőfokon célszerű.

Az ügyérkezés az 1.Pf., 3.Pf. tanácselnökei esetében nagyjából azonos, míg az 5.Pf. tanács érkezése valamivel ezektől elmarad, de az 5.Pf. tanács jelenleg egy állandó előadó bíróval működik, akinek mellette elsőfokú feladatai is vannak.

A jövőben tehát három kolléga nyugdíjazása várható, őszintén remélem, hogy az álláshelyeik kiírásra és betöltésre is kerülnek majd a PM kollégiumban, mert ennél kevesebb létszámmal a feladatok határidőben történő ellátását veszélyben látom.

A járásbíróságokat érintően úgy látom, hogy jelenleg a Berettyóújfalu, Hajdúszoboszlói és Hajdúböszörményi Járásbíróság kiegyensúlyozott működése biztosított, igazgatási intézkedést abban az esetben lesz szükséges foganatosítani, ha

ezekről a bíróságokról valamelyik kolléga sikerrel pályázik magasabb bírói álláshelyre, vagy nyugdíjba vonul. A Püspökladányi Járásbíróságon évek óta fennálló helyzeten (két polgári ügyszakos bíró közül az egyik a járásbíróság elnöke) könnyített az, hogy a Debreceni Járásbíróságra kiírt, és már betöltött mozgó bírói álláshelyen szolgálatot teljesítő bíró a Püspökladányi Járásbíróságon is tárgyal, ez a kirendelés azonban csupán kétéves időtartamra szól, így az a helyzetet, hogy „két bíró kevés, három viszont már sok”, hosszabb távon, megnyugtatóan lenne szükséges rendezni.

Nem véletlenül hagytam utoljára a székhelyi járásbíróságot, mert a személyi változások döntő többségének ez a bíróság az elszenvetője. Csak az utóbbi években három kolléga pályázott sikerrel törvényszéki álláshelyre, illetve két kolléga ment nyugdíjba, emellett ezen a bíróságon volt folyamatban alkalmatlansági eljárás egy kollégával szemben (aki így kiesett az ítélező tevékenységből) és ez a bíróság delegált az Országos Bírói Tanácsba két tagot, akik közül egy a civilisztikai ügyszak bírója. Minden további ürülő álláshely kiírását indokoltnak tartom, az OBH Elnökének köszönhetően jelenleg is van kiírva egy pályázat a Debreceni Járásbíróságra.

Változatlanul szeretném elérni, hogy a törvényszéki tanácsok mellett bírósági titkárok dolgozzanak, a közelmúltban ennek megvalósítása azért nem volt reális, mert több bírósági titkár van jelenleg is tartósan távol gyermekvállalás miatt. Amennyiben a titkári állomány kiegészül, a jelenlegi létszám mellett az elképzelést megvalósíthatónak tartom.

A törvényszék polgári iroda létszáma ideális, a leírók száma azonban növelhető lenne, egyikük kismama, így 2024. novemberétől várhatóan ki fog esni a munkából.

Meg kell említenem, hogy a Debreceni Törvényszéken is akut probléma az igazságügyi alkalmazottak alacsony illetménye, ugyanakkor kollégiumvezetőként igen kevés eszközzel rendelkezem a probléma megoldása körében. Arra viszont törekszem, hogy ha a juttatás mértékét növelni nem is tudom, az igazságügyi alkalmazottak lehetőség szerint érezzék jól magukat a törvényszéken, tudják, hogy elismerjük és tiszteljük őket, mert nélkülük a bíróság normális ügymenete nem biztosítható. Éppen ezért minden olyan elnöki intézkedést támogatok, és adott esetben kezdeményezek is, amely a bíróság megtartó erejét szolgálja, növeli.

C) Az ítékezés tárgyi feltételei

Az ítékezés tárgyi feltételei alapvetően biztosítottak a Debreceni Törvényszéken, így a PM Kollégiumban is.

Bár a PM Kollégium bírának elhelyezési körülményei nem feltétlenül ideálisak - jellemző, hogy két, ritkán három bíró is osztozik egy szobán -, igyekszünk igazodni ehhez, hiszen az épület adott, nagy mozgástere a törvényszéknek ebben nincs. Járásbírósági szinten azonban ennél jobbak az elhelyezési körülmények, a Debreceni Járásbíróság épülete kifejezetten modern, a kollégák jellemzően saját szobával rendelkeznek.

Ezen túlmenően a szobák fel vannak szerelve számítógéppel, nyomtatóval, és az otthoni munkavégzés feltételei is biztosítottak, mert minden kolléga rendelkezik lappal.

Ezek az eszközök ma már elengedhetetlenek a bírói munkavégzéshez, elegendő, ha csak a BIIR vagy ITR rendszerekre, vagy a mindannyiunk által használt, internetes felületen elérhető jogtárra gondolunk.

A digitalizáció folyamata pedig megállíthatatlan, bizonyosan újabb és újabb területeken fog betörni a bírósági munkavégzés folyamatába, ezek rugalmasságot, nyitottságot igényelnek a bírák és igazságügyi alkalmazottak részéről is, bízom benne, hogy adott esetben lesz idő ezekre felkészülni.

D) Oktatás, képzés

Amint már említettem, az oktatásnak, képzésnek jelentősége van a kezdő kollégák felkészítésében, de ugyanolyan fontos a hosszabb szolgálati idővel rendelkező kollégák esetében is.

A jogszabályi környezet folyamatos és dinamikus változása elengedhetetlenül szükségessé teszi, hogy időről-időre frissítsük a tudásunkat, amelyben az OBH által szervezett központi, illetve a törvényszék által szervezett helyi képzések is nagy segítséget nyújtanak.

Mivel egy-egy képzésre csak korlátozott számú jelentkezése biztosítható, javasoltam, hogy amennyiben egy adott képzésre nagy igény mutatkozna, úgy a törvényszék tegye lehetővé, hogy az egyik sikerrel jelentkező kolléga hozzáféréssel vetítsük ki az előadó előadását, így az egy engedélyezett jelentkező mellett a terem kapacitásának függvényében több kollégához is eljuthat az ismeretanyag.

Nagyon hasznosnak találom, és ezért köszönet illeti az OBH-t, hogy a várható jogszabályváltozásokról külön tájékoztatást küld, részletezve a jogszabály hatályba lépésének időpontját és a kifejezetten a bíróságokat érintő változásokat. Ez nagyban megkönnyíti a kollégiumvezető munkáját is, hiszen szerteágazó teendői mellett nem feltétlenül tud minden módosuló jogszabályt aktuálisan nyomon követni.

A képzések megtartásában egyébként magam is részt veszek, központi képzéseket elsősorban a végrehajtási peres és nemperes eljárásokkal, valamint a vagyoni elégtétel tárgyú ügyekkel kapcsolatban tartok. Helyi szinten pedig jellemzően olyan tárgyban, amelyre aktuálisan igény mutatkozik, legutóbb a deviza tárgyú ügyekkel kapcsolatban tartottam oktatást az ezt igénylők részére.

A fogalmazók szakvizsgára és az önálló munkára történő felkészítésében is szerepet vállaltam, a polgári eljárásjogi, illetve a végrehajtási jog terén.

E) Integritás, hozzáférés a bíróságokhoz

A bíróságok működésének átláthatóságát, a bíróságokhoz való hozzáférést szolgálja az ügyelosztási rendek közzététele, és általában minden olyan közhasznú információ, amely a bíróságok honlapján elérhető. A PM Kollégium rendszeresen véleményezi mind a járásbíróságok, mind a törvényszék ügyelosztási rendjét, amely a korábbiakban vázolt, a civilisztikai ügyszakot érintő dinamikus változásokra tekintettel meglehetősen gyakran fordul elő.

A panaszügyek intézése szintén olyan terület, amely a bíróságokhoz való hozzáférést lehetővé teszi, ezek intézésében magam is részt veszek. Kijelenthetem, hogy alapos panasszal hosszú ideje nem találkoztam, ettől függetlenül a közbizalom megóvása érdekében minden esetben a panaszügyintézésről szóló jogszabály, OBH utasítás szerint jár el a törvényszék, törekedve a megnyugtató válasz megadására.

A perképviselési tevékenység szintén kapcsolódási pontot jelent az ügyfelekkel, ez a feladat is alapvetően a PM Kollégiumhoz tartozik, amely feladat ellátásában a munkaügyi csoportvezető mellett magam is részt vállalom, elsősorban a vagyoni elégtétel tárgyú ügyekben az ellenirat megszerkesztésében.

A digitalizációs folyamatok mindenképpen szükségessé teszik ugyanakkor azt is, hogy a törvényszékek – elsősorban informatikai jelleggel – megfelelően védekezzenek azokkal a támadásokkal szemben, amelyek a bíróság által kezelt adatok nyilvánosságra kerülését eredményezhetik. Rendszeresen felhívom a kollégák figyelmét arra is, hogy a közösségi médiában való megjelenésük alkalmával legyenek körültekintőek, vigyázzanak a saját, illetve a bíróság által kezelt adatokra is.

IV. RÉSZ

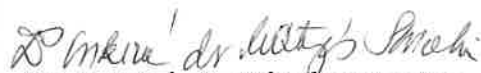
ÖSSZEGZÉS

Regnáló kollégiumvezetőként abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy a pályaműben az elmúlt hat évet érintően is tudtam egy rövid, sommás összegzést adni arról, hogy milyen kihívásoknak kellett már megfelelnie a törvényszéknek, ezen belül az általam vezetett szervezeti egységnek.

Miután sikerrel oldottunk meg mind hatáskör megszűnésével, mind annak átvételével, valamint szervezeti átalakulással járó feladatokat, illetve a napi szinten jelentkező kihívásoknak eddig minden esetben megfeleltünk, bízom benne, hogy ismételt kollégiumvezetői kinevezésem esetén a jövőben előttünk álló feladatok szakszerű ellátása is meg fog tudni valósulni, amelyhez elengedhetetlenül szükséges mind Elnök Úr, mind a közvetlen kollégáim támogatása.

Ismételt kinevezésem esetén a Debreceni Törvényszék Elnökével való együttműködés keretében arra fogok törekedni, hogy az elmúlt hat év tapasztalatait kamatoztatva a lehető legnagyobb mértékben a segítségére legyek, az általa meghatározott célok megvalósulásához aktívan hozzájáruljak, melyhez ezúton kérem Tisztelt Elnök Úr támogatását.

Debrecen, 2024. augusztus 14.

Dr. Csikiné dr. Mátyás Krisztina

bíró, pályázó

Tartalomjegyzék

I. RÉSZ.....	2
A kollégiumvezető feladatainak meghatározása.....	2
II. RÉSZ.....	4
A Debreceni Törvényszék és az annak területén működő járásbírók ügyforgalmi adatainak bemutatása, elemzése	4
I. Mennyiségi mutatók.....	6
A) Az érkezett ügyek számának alakulása a Debreceni Törvényszéken 2021-től 2024. június 30. közötti időszakban	6
B) A befejezett ügyek számának alakulása a Debreceni Törvényszéken 2021-től 2024. június 30. közötti időszakban	8
C) Folyamatban ügyek számának alakulása Debreceni Törvényszéken 2021-től 2024. június 30. közötti időszakban	9
D) A folyamatban maradt peres ügyek pertartam szerinti megoszlása a Debreceni Törvényszéken.....	10
E) A vagyoni elégtétel tárgyú ügýttípus a Debreceni Törvényszéken.....	12
II. Minőségi mutatók	13
III. RÉSZ	15
A kollégium működésével kapcsolatos hosszútávú tervek.....	15
A) Az ítélezés időszerűsége és megalapozottsága	15
B) Az ítélezés személyi feltételeinek biztosítása, az emberi erőforrások	19
C) Az ítélezés tárgyi feltételei.....	21
D) Oktatás, képzés.....	22
E) Integritás, hozzáférés a bíróságokhoz.....	23
IV. RÉSZ	24
ÖSSZEGZÉS	24

